

Handläggare
Peter Mellin
Telefon: 0850815088

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2021-09-02

Remiss Handlingsplan för minskat klotter. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige, KS 2021/445

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till Handlingsplan för minskat klotter.

Sammanfattning

Utifrån ett uppdrag i budget 2020 har trafiknämnden tagit fram ett förslag till handlingsplan för minskat klotter. Förslaget inbegriper tretton åtgärder och stadsdelsnämnderna involveras i tio av dem. Förvaltningen ställer sig positiv till handlingsplanen och ser att en större medvetenhet om stadens policy mot klotter och en mer likformig hantering över nämnd- och styrelsegränserna kommer att gynna medborgarna. Många av de åtgärder som föreslås sker redan och förvaltningen ser det som positivt att de nu sätts i ett sammanhang och att ansvarsfördelningen mellan respektive part inom staden förtydligas.

Bakgrund

Utifrån ett uppdrag i budget 2020 har trafiknämnden tagit fram ett förslag till Handlingsplan för minskat klotter.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till ett antal instanser, bland annat alla stadsdelsnämnder, för yttrande senast den 17 september 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsdelsdirektörens stab och behandlats i förvaltningsgrupp och pensionärsråd 2021-08-26.

Ärendet

Remissen beskriver först ansvarsfördelningen för klotterhantering inom staden. Efter det följer en problembeskrivning, sedan en uppräknig av aktuella avtal inom staden och till sist förslag på genomförande/handlingsplan.

Problembeskrivning

- Klotter som en trygghetsfråga. Förekomsten av klotter påverkar den upplevda tryggheten. För att öka känslan av trygghet behöver staden arbeta förebyggande mot klotter.
- Olika arbetssätt och kunskapsnivå inom olika förvaltningar. Kunskapen om policyn mot klotter varierar, likaså klottersanering och förebyggande arbete mot klotter.
- Materialval som försvårar sanering alternativt gynnar klotter. Denna del hör ihop med kunskapsnivån inom olika förvaltningar och bolag.
- Brist på underhåll av objekt vilket bjuder in till att klottra. Likt teorin Broken Windows där man menar att det är större risk att en plats som redan är eftersatt blir mer vandaliserad.
- Objekt utanför stadens ansvarsområde. Det finns idag inga möjligheter att utdela sanktion för objekt som tillhör privata fastighetsägare eller objekt som ligger utanför stadens ansvarsområde, till exempel Trafikverkets. Det är svårt att uppnå ett gott helhetsintryck om enstaka objekt är hårt nedklottrade och inte åtgärdas.

Aktuella avtal inom staden

Avsnittet om aktuella avtal inom staden beskriver nämnders och bolagsstyrelsers avtal gällande klottersanering, hur långt de sträcker sig samt vilken typ av objekt som omfattas av avtalen.

Stadsdelsnämnden ansvarar endast för sanering av inhyrda förskolepaviljonger. Klotter inom stadsdelsnämndens park- och grönområden anmäls vidare till trafikkontoret eller till respektive fastighetsägare om det är en byggnad.

Genomförande/handlingsplan

Trafiknämnden föreslår totalt tretton åtgärder för att minska förekomsten av klotter i staden samt metoder för att kunna klottersanera på ett mer effektivt och hållbart sätt.

Stadsdelsnämnderna berörs av tio av dessa åtgärder och är helt eller delvis ansvarig för nio av dem.

Belysa stadens policy mot klotter

Stadens policy mot klotter är att ta bort klotter inom 24 timmar, stötande och rasistiskt klotter ska tas bort omgående. Policyn ska belysas till exempel genom att utbilda medarbetare med workshops, publicera information på intranätet och/eller i Teknisk handbok. I detta ingår även att informera aktörer som agerar på stadens mark, till exempel vid byggnationer, att de behöver följa policyn och snabbt ta bort klotter som uppkommer inom byggområdet.

Ansvariga: Trafikkontoret

Ökad samverkan för minskat klotter

Trafikkontoret föreslås sammankalla till periodvisa möten där bland annat stadsdelsförvaltningarna ska ingå. Förslag på aktuella ämnen att ta upp är lägesrapport klotter, dialog kring materialval, klotterförebyggande åtgärder med mera.

Ansvariga: Trafikkontoret, stadsdelsförvaltningarna, fastighetskontoret, utbildningsförvaltningen, skolor, SISAB, stadens bostadsbolag, Stockholm Vatten m.fl.

Ökad samverkan i trygghetsfrågan

Stadsdelsförvaltningarnas trygghetsamordnare föreslås ingå i en kontinuerlig samverkan med trafikkontoret om kartläggning av särskilt utsatta platser, statistik gällande kränkande klotter, återkoppling från trygghetsvandringar med mera.

Ansvariga: Trafikkontoret och stadsdelarnas trygghetsamordnare

Val av gynnsamma material

Vid utplacering av nya objekt, som till exempel utegym, lekplatsanläggningar eller väggar och murar, ska man välja material som är hållbara och som tål sanering. Att klotterskydda objekt innan de ställs ut är också fördelaktigt då klotterskydd förhindrar att klotter tränger in i materialet samt underlättar för sanering.

Ansvariga: Trafikkontoret, stadsdelsförvaltningarna och exploateringskontoret

Försvåra för klottrare

Det innebär till exempel att sätta upp spaljéer, grindar eller växtlighet såsom taggbuskar och klängväxter på broar och murar. Det är viktigt att välja större färdigvuxna växter som inte riskerar att bli söndertrampade. Även skyddsräcken kan sättas upp för att förhindra klottrare från att kunna hänga över och klättra upp. Ytterligare sätt att minska risken för klotter är att använda sig av belysning.

Ansvariga: Trafikkontoret, stadsdelsförvaltningarna,
fastighetskontoret och exploateringskontoret

Prioriterad underhållsbudget

Respektive förvaltning uppmanas att se över och prioritera underhåll av sina objekt. Objekt som underhålls kontinuerligt håller längre och åtgärden förebygger dessutom klotter.

Ansvariga: Trafikkontoret, stadsdelsförvaltningar

Kartläggning av kostnader

Genom att skapa en central aktivitetskod åt stadens förvaltningar skulle det kunna gå att på totalnivå kartlägga vad klotter årligen kostar staden och dess medborgare.

Ansvariga: Stadsledningskontoret, samtliga förvaltningar

Områden kring de lagliga väggarna

Förslag på åtgärd är att stadsdelsförvaltningarna har daglig tillsyn över de lagliga väggarna samt är snabba att anmäla nytillkommet klotter i området kring väggarna.

Ansvariga: Berörda stadsdelsförvaltningar

Hållbara muralmålningar

Lagliga/planerade muralmålningar, som utförs som utsmyckning, bör aldrig målas direkt på betongen. Dessutom bör ett lager med plexiglas eller glas läggas över målningen för att skydda samt underlätta för sanering. Det är även viktigt att sätta upp informationsskyltar kring konstverken för att informera allmänhet och servicetekniker om att målningen är utförd med tillstånd.

Ansvariga: Stadsdelsförvaltningarna, kulturförvaltningen,
trafikkontoret, exploateringskontoret m.fl.

Kampanjer för ökad informations spridning

Öka medvetenheten om klotter och klottersanering samt dess miljöpåverkan.

Ansvariga: Trafikkontoret, miljöförvaltningen,
stadsdelsförvaltningarna

Nedan beskrivs kortfattat de tre förslag som inte berör stadsdelsnämnderna.

Utredning om varför klotter ökar

Trafikkontoret avser att i samarbete med universitet/högskola utreda varför klotter ökar.

Ansvariga: Trafikkontoret

☐ Utredda möjlighet till kompletterande stödåtgärder

I enlighet med exempel från Solna stad ska man utreda möjligheten att anställa en så kallad OSA-grupp (offentligt skyddad anställning inom ramen för arbetsmarknadsinsatser) som får till uppgift att systematiskt utföra enklare klottersanering.

Ansvariga: Trafikkontoret

☐ Privata fastighetsägare

Trafikkontoret ska utöka sitt samarbete med privata fastighetsägare. Det kan gälla stöd kring frågor om avtal, hur man anmäler klotter på stadens mark med mera.

Ansvariga: Trafikkontoret

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till handlingsplanen och ser att en större medvetenhet om stadens policy mot klotter och en mer likformig hantering över nämnd- och styrelsegränserna kommer att gynna medborgarna.

Överlag är förvaltningens erfarenhet att klottersaneringen sker snabbt och effektivt. I de fall där det inte fungerar så handlar det nästan alltid om objekt som är utanför trafiknämndens ansvarsområde, till exempel enskilda fastighetsägare. Förvaltningen skulle gärna se att trafiknämnden fick ett helhetsansvar för klottersanering även för andra nämnders och styrelsers objekt.

Många av de åtgärder som föreslås sker redan och förvaltningen ser det som positivt att de nu sätts i ett sammanhang och att ansvarsfördelningen mellan respektive part inom staden förtydligas.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Bilagor

Trafiknämndens förslag till handlingsplan för minskat klotter

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2021-08-23